

Dzīve ar COVID-19: Novērtējums par
koronavīrusa izraisītās krīzes pārvarēšanu
Latvijā un priekšlikumi sabiedrības
noturībai nākotnē

Nr. VPP-COVID-2020/1-0013

29.10.2020.

Dzīve ar COVID-19: Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības noturībai

VPP-COVID-2020/1-0013

PROJEKTA MĒRĶIS

Projektu vada **Alise Tīfentāle**

Projektu īsteno:

Rīgas Stradiņa universitāte

Sadarbības partneri:

Latvijas Universitāte;

Vidzemes Augstskola;

Elektronikas un datorzinātņu institūts;

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija.

Finansējums: **€ 497580**

VAIRĀK INFORMĀCIJAS

 rsu.lv/projekts/dzive-ar-covid-19

 @RigasStradinauniversitate

 @RSUinfo

 @rsu.lv

Novērtēt Latvijas valsts un sabiedrības gatavību un izmantoto mehānismu efektivitāti krīzes pārvarēšanā, kā arī sagatavot priekšlikumus turpmākās rīcības scenārijiem, lai stiprinātu sabiedrības noturību pret krīzēm nākotnē.

IEGUVUMI

Izstrādātas vadlīnijas attālināto mācību un studiju nodrošināšanai, iesakot risinājumus rīcībpolitikas veidotājiem.

Izvērtēta nodarbinātība un droša un veselīga darba vide attālināta darba apstākļos, izstrādājot priekšlikumus veiksmīgai pārejai uz attālināto darbu.

Izvērtēta sabiedrības medijpratību un noturība pret dezinformāciju, kā rezultātā izstrādāti priekšlikumi dažādu sabiedrības grupu informēšanas veidiem un kanāliem.

Ārkārtas stāvokļa sociālās un psiholoģiskās ietekmes, kā arī sociālo pakalpojumu pieejamības un nodrošinājuma izvērtējums palīdzēs atbildīgajām institūcijām plānot atbalsta pasākumus.

WP1 [29] [30] [32]

WP2 [29] [31] [32] [33]

WP3 [30]

WP4 [34]

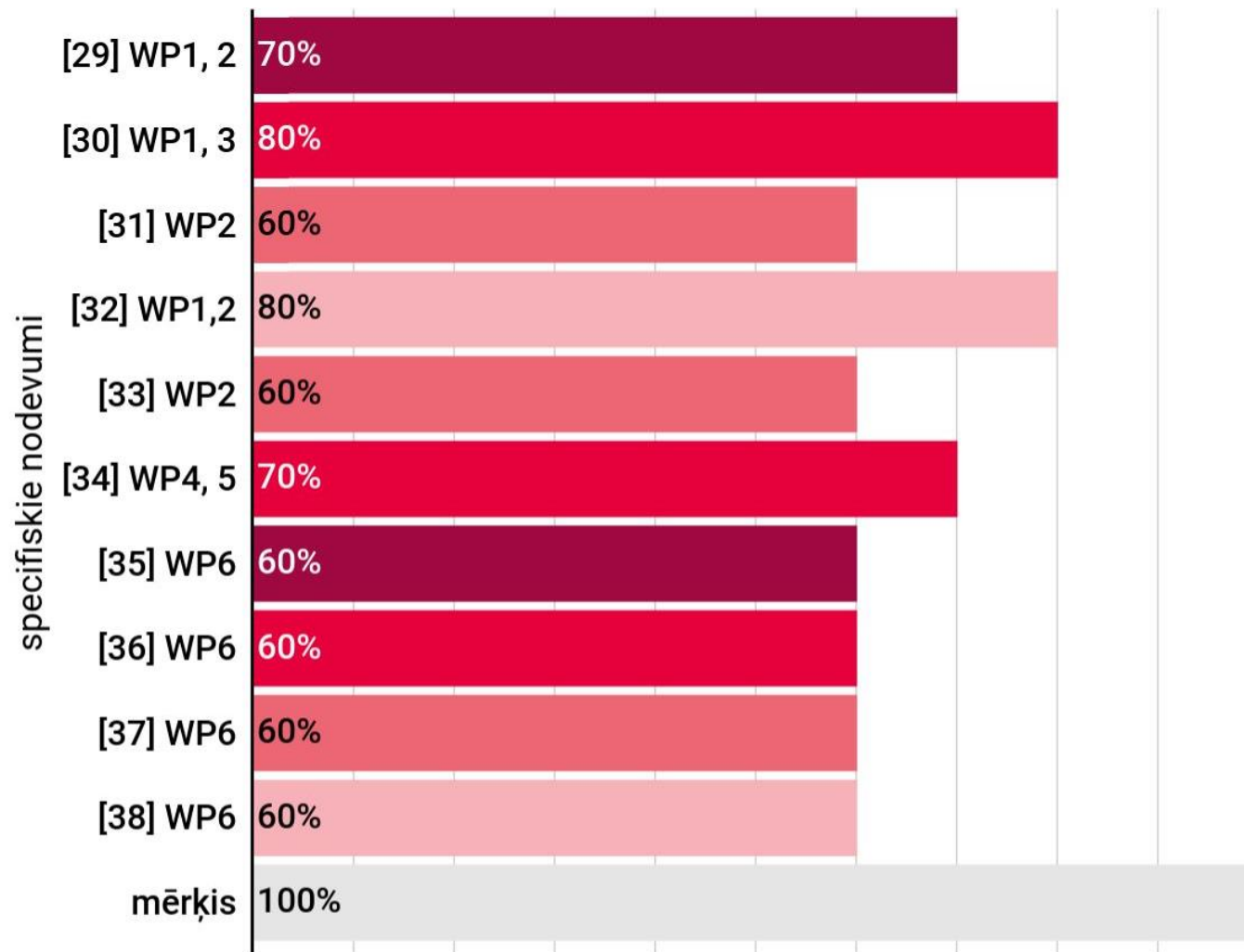
WP5 [34]

WP6 [35] [36] [37] [38]

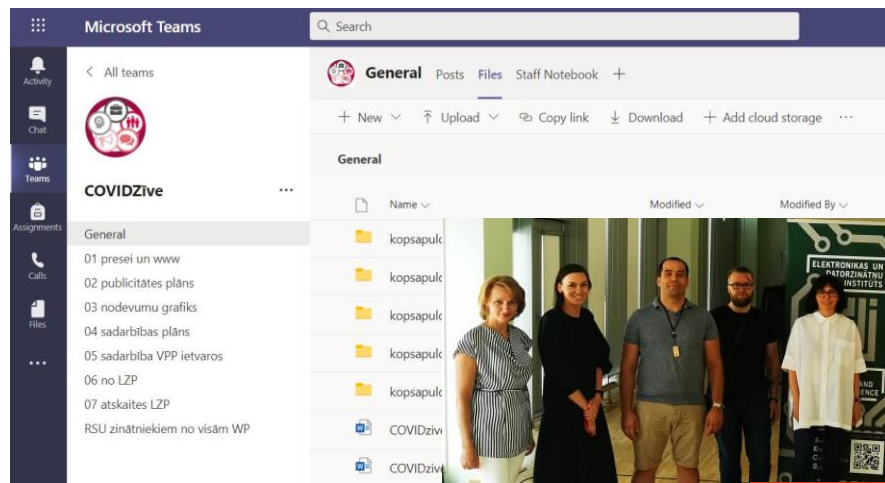

COVIDzīve: progress specifisko nodevumu sasniegšanā (oktobra beigas)

COVIDzīve: progress darba paku griezumā (oktobra beigas)

WP0 Horizontālie uzdevumi visā projekta realizēšanas laikā: projekta zinātniskā darba, publicitātes un rezultātu izplatīšanas koordinācija

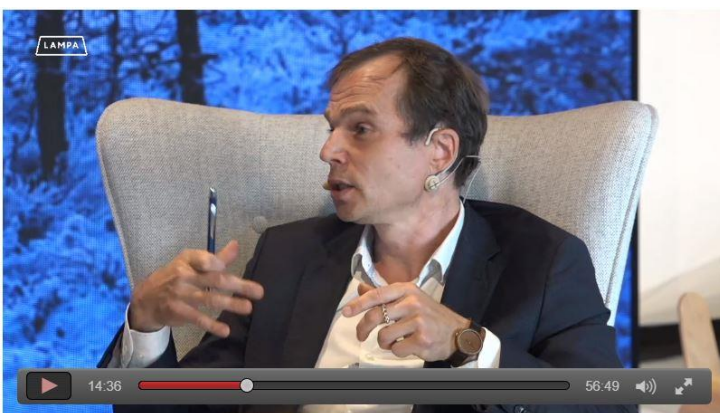
RSU sociālantropologi pēta, kā Latvijā ievēro ar COVID saistītos ierobežojumus

24. Augusts, 2020

Pētniecība, COVID-19

Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Komunikācijas fakultātes Komunikācijas studiju katedras docents Klāvs Sedlenieks kopā ar komandu, kurā darbojas sociālās antropoloģijas programmas absolventi, veic plašu pētījumu, lai noskaidrotu, kā Latvijā iedzīvotāji vērtē un ievēro ar COVID izplatību saistītos ierobežojumus. Pētījums ir daļa no Latvijas Zinātnes padomes apstiprinātā valsts pētījumu programmas projekta *Dzīve ar COVID-19*. Cilvēku uzvedība un attieksme, kā arī dati tiek vākti un analizēti gan klātienē novērojumu laikā, gan veicot socioloģiskās aptaujas. Aicinājam doc. Klāvu Sedlenieku uz sarunu, lai noskaidrotu, kā pētījums norit un kādi ir tā sākotnējie secinājumi.

RSU Ķīnas studiju centra vadītāja: Lai izprastu Krievijas attieksmi pret Latviju, jāizprot arī Ķīna, un otrādi
Studentiem, Darbiniekiem, Pētniecība, Starptautiskā sadarbība

LAMPA 2020: Zibens divreiz vienā vietā nesper? Sper!

WP1

Ietvarpētījums: Sabiedrības dinamikas izpēte COVID-19 krīzes laikā (sabiedrības aptauja, publiskā un politiskā diskursa analīze)

[29] [30] [32]

Vispārējā un institucionālā uzticēšanās

Vai publikācijā ir spriedumi par nākotnes aspektiem?

		Medijs							
Nav	Count	LSM.lv	Delfi.lv	TVNet.lv	Jauns.lv	Diena.lv	LA.lv	NRA.lv	Total
	% within Medijs	277	219	151	295	135	109	209	1395
Epidēmijas	Count	12	8	15	16	13	14	5	83
	% within Medijs	3.1%	2.6%	6.5%	4.5%	7.6%	8.0%	2.2%	4.5%
Nākotne	Count	26	30	10	11	3	11	7	98
	% within Medijs	6.8%	9.6%	4.3%	3.1%	1.8%	6.3%	3.0%	5.3%
Dzīves ierādumi	Count	22	30	23	14	16	17	5	127
	% within Medijs	5.8%	9.6%	9.9%	3.9%	9.4%	9.7%	2.2%	6.8%
Vairāki aspekti	Count	44	24	33	23	4	25	6	159
	% within Medijs	11.5%	7.7%	14.2%	6.4%	2.3%	14.2%	2.6%	8.5%
Total	Count	381	311	232	359	171	176	232	1862
	% within Medijs	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Citētie informācijas avoti

	Visi avoti		Raksti ar šo avotu
	N	Percent	
Žurnālists	143	5.3%	8.4%
Ziņu aģentūra	388	14.3%	22.7%
Statistika	176	6.5%	10.3%
Eksperts: Covid-19	195	7.2%	11.4%
Eksperts: cits	200	7.4%	11.7%
Oficiāls: valsts	382	14.0%	22.4%
Oficiāls: iestāde	477	17.5%	27.9%
Lielie uzņēmumi	89	3.3%	5.2%
NVO	21	0.8%	1.2%
Darītājs	82	3.0%	4.8%
Aciliecinieks	27	1.0%	1.6%
Slavenība	45	1.7%	2.6%
Tautas balsis	8	0.3%	0.5%
Oficiāls: ārzemes	328	12.1%	19.2%
Cits	160	5.9%	9.4%
Total	2721	100.0%	159.2%

Publikāciju temati par Covid-19,

12.03-09.06.2020

Mediji:

LSM.lv
Diena.lv
NRA.lv
LA.lv
Delfi.lv
TVNet.lv
Jauns.lv

	Frequency	Percent
Statistika	553	29.7
Uzvedības ierobežojumi	332	17.8
Zināšanas par Covid-19	116	6.2
Dzīve Covid-19 laikā	153	8.2
Veselības sistēma	121	6.5
Ekonomiskā situācija	156	8.4
<u>Uzņēmējdarbība</u>	<u>50</u>	<u>2.7</u>
Izglītība	35	1.9
Cits	280	15.0
GN	66	3.5
Total	1862	100.0

WP2

Pārmaiņas darba tirgū un nodarbinātības struktūrās, jaunā loģika sociālo pakalpojumu sniegšanā

[29] [31] [32] [33]

WP3

Labklājība attiecībās: COVID-19 krīzes psiholoģiskā ietekme uz indivīdiem un ģimenēm, t.sk. vardarbību ģimenēs

[30]

Rezultāti Kas pandēmijas laikā rada stresu vecākiem Latvijā?

Rekomendācijas

1. Skolas vadībai jāizstrādā rīcības plāns, kur jāparedz atbalsts pedagogiem (gan individuāli, gan grupās, gan tehnisks, gan administratīvs).
2. Pedagogiem nepieciešamas mācības par savu video veidošanu (gan izskaidrot jaunu tematu, gan paskaidrot nesaprotamas lietas)
3. Lai varētu pozitīvu attieksmi pret AM un ticību, ka izdosies, jāveic liels skaidrojošais darbs par digitālo pedagogiju – kādas metodes kurā situācijā ir efektīvākās, kā veidot mācīšanās kopienas, atbalstīt un veicināt sadarbību.

Rekomendācijas

- Izveidot **sistēmu valstī**,
 - kā palīdzēt cilvēkiem emocionāli tikt galā ar pandēmijas situāciju, mācot dažādas prasmes stresa un emociju regulācijai gan klātienē dažādās grupās, gan tiešsaistes nodarbībās, gan mediju telpā;
 - kā šajā sistēmā iesaistīt un motivēt iesaistīties psihologus, psihoterapeitus, mākslas terapeitus, supervizorus u.c. speciālistus, kas var palīdzēt apmācīt cilvēkus emociju regulācijā
- Psihologu biedrībām **iesaistīties labdarības akcijā** «Psihologi Latvijai», sniedzot bezmaksas vai ar atlaidēm konsultācijas stresa mazināšanai pandēmijas laikā iedzīvotājiem. Tā var būt dienas, nedēļas vai ik mēneša akcija.
- Izveidot **vienotu interneta vietni**, kurā būs visa informācija par šo iespējamo psiholoģisko palīdzību pandēmijas laikā

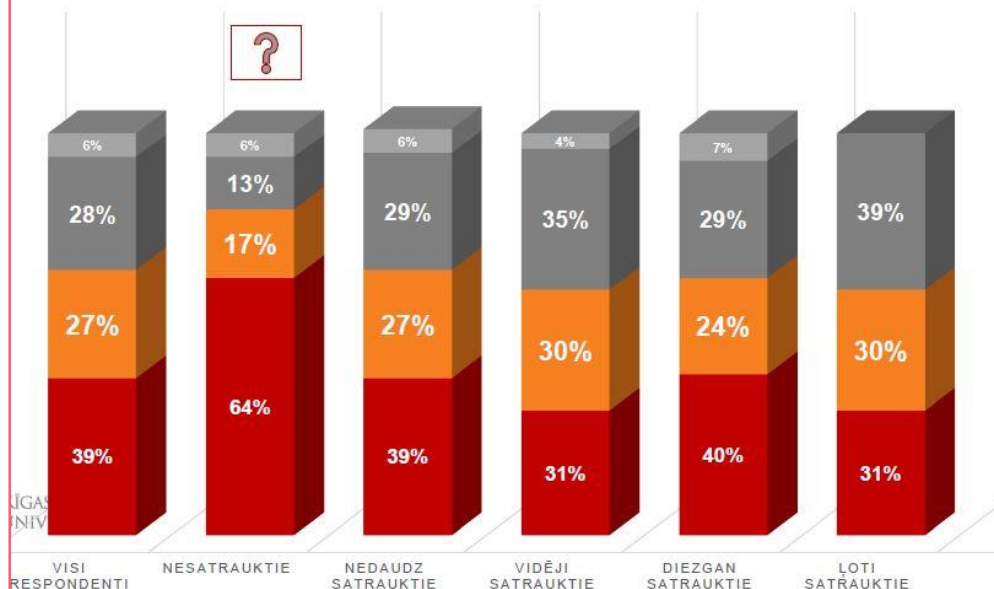
WP4

Profesionālie un sociālie mediji un to auditorijas, aktīvisti un brīvprātīgie, žurnālistika un veselības komunikācija COVID-19 krīzes laikā

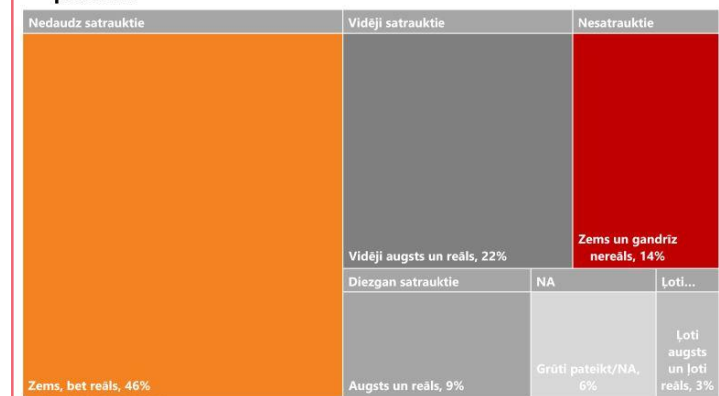
[34]

NEPAĻAUJOS UZ TO, KA ZIŅĀS PAR COVID-19 SAKA PATIESĪBU

Pieķirītu Ne pieķirītu, ne nepieķirītu nepieķirītu Grūti pateikt/NA

Jūsaprāt, cik augsts ir COVID-19 apdraudējuma risks jums pašam?

Secinājumi

Diezgan satrauktie

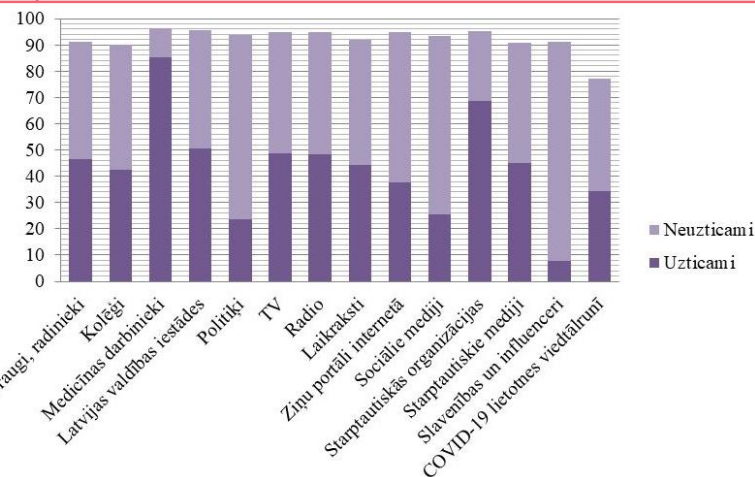
- Gatavi veltīt laiku ziņām, bet netic saturam
- Ieinteresēti, vidēji izvairīgi, bet visbezpaldzīgākā grupa (29%)

Augstākā izglītība, 64 – 75 gadi, cita valoda, nestrādā, Latgalē, slikts veselības stāvoklis

Ļoti satrauktie

- Ziņas palīdz plānot dzīvi, biežāk diskutē, vienlaikus jūtas drošāk un nedrošāk
- Nav vienaldzīgi, pastiprināti pievērš uzmanību drošības pasākumiem

Ļoti slikts veselības stāvoklis, 55 – 63 gadi, nepilsoņi, Kurzeme, Zemgale

WP5

Stratēģiskā komunikācija un pārvaldes sistēmas COVID-19 krīzes laikā un nākotnes krīžu pārvarēšanas iespēju modelēšana

[34]

Eiropas
zinātne

Zināšanu vērtība

researchLatvia⁺
Value Through Knowledge

TIKAI KOPĀ. COVID-19 ir globāla pandēmija. Tās risinājumus iespējams rast tikai ar globālu sadarbību un reģionālu rīcības koordināciju. Līdztekus šie risinājumi ir adekvāti jāadaptē nacionālā un lokālā līmenī.

FOKUSS UZ REZULTĀTIEM. Latvija un citas Eiropas valstis daudzas pētnieciskās institūcijas maina ierasto darba gaitu un fokusējas uz aktuāliem pētījumiem vai praktiskiem risinājumiem COVID-19 radītās situācijas normalizēšanai. Tam īpaši nozīmīga ir sistemātiska un efektīva informācijas apmaiņa kā starptautiski, tā lokāli.

LATVIJAS ZINĀTNIKI VAR. Jau šobrīd Latvijas zinātnieki un institūcijas aktīvi piedalās COVID-19 krīzes globālā risinājuma izstrādē. To raksturo plašs zinātnisko aktivitāšu spektrs no dažādu nozaru pētnieku piedalīšanās starptautiskās iniciatīvās līdz patstāvīgiem pētījumiem un jauno zināšanu pielietošanai Latvijā. Tas ir nozīmīgs solis mūsu zinātnes dziļākā iesaistē starptautiskajā zinātnes telpā.

EIROPAS VĒRTĪBAS PRAKŠĒ. Tas, kā tiek risināta COVID-19 izraisīta krīze šodien, ietekmēs sabiedrības attīstību ilgtermiņā. Tās ir izvēles starp stipru demokrātiju un tehnoloģiju daudzķāršotu autoritāru kontroli, starp globālu solidaritāti un nacionālu izolāciju, starp ieguvumu dažiem un iespēju izdzīvot katram.

LAMPA 2020: Zibens divreiz vienā vietā nesper? Sper!

COVIDzīve: progress darba paku griezumā (oktobra beigas)

WP6

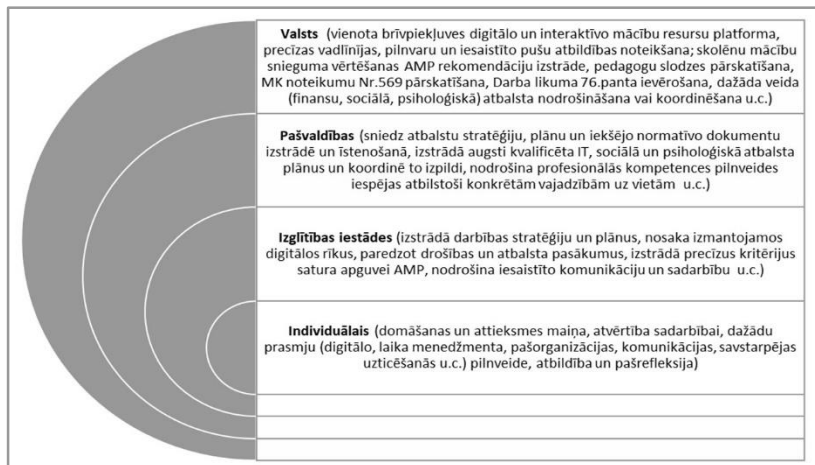
Izglītības sistēmas transformācija: COVID-19 krīzes sekas un iespējamie risinājumi

[35] [36] [37] [38]

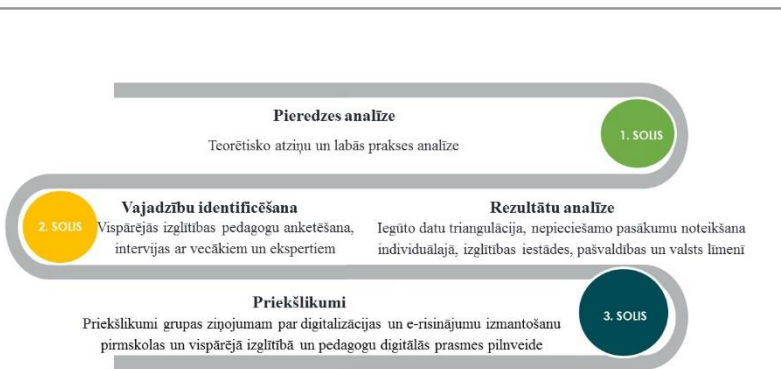
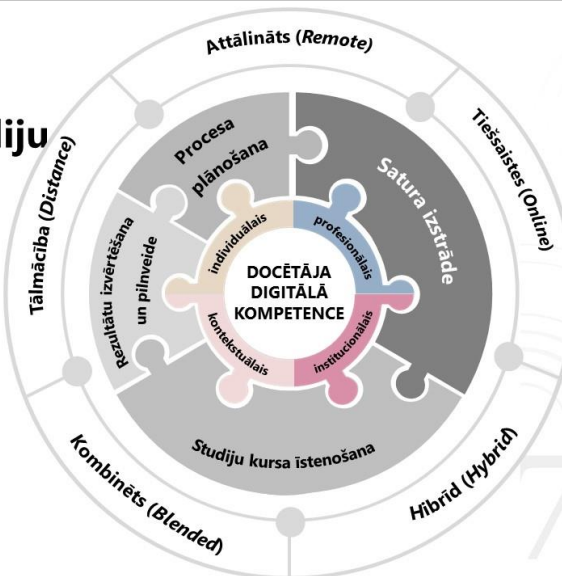
Kategorijas

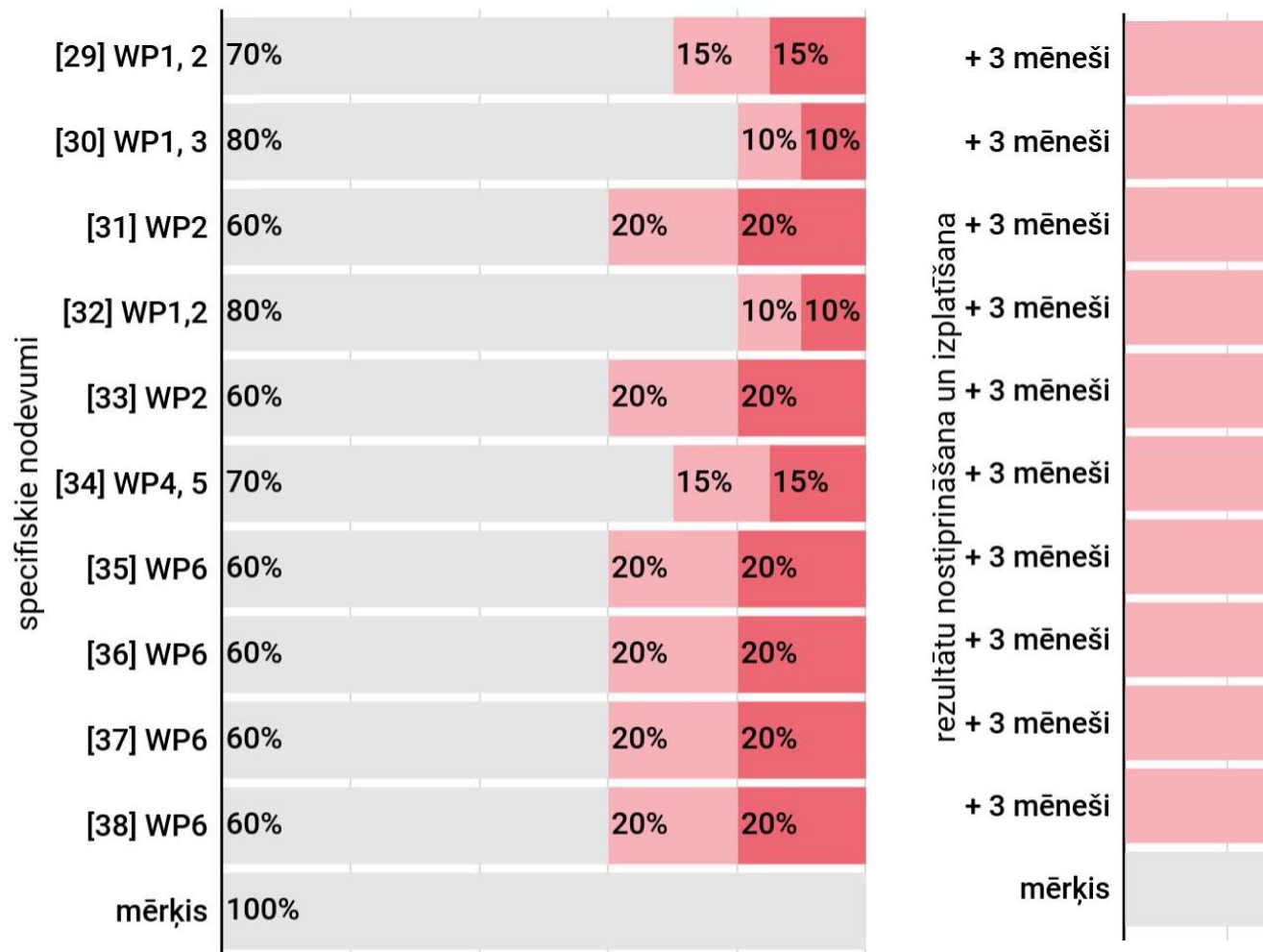
*Attēliem ir informatīvs raksturs, lai sniegtu priekšstatu par DML kategorijām

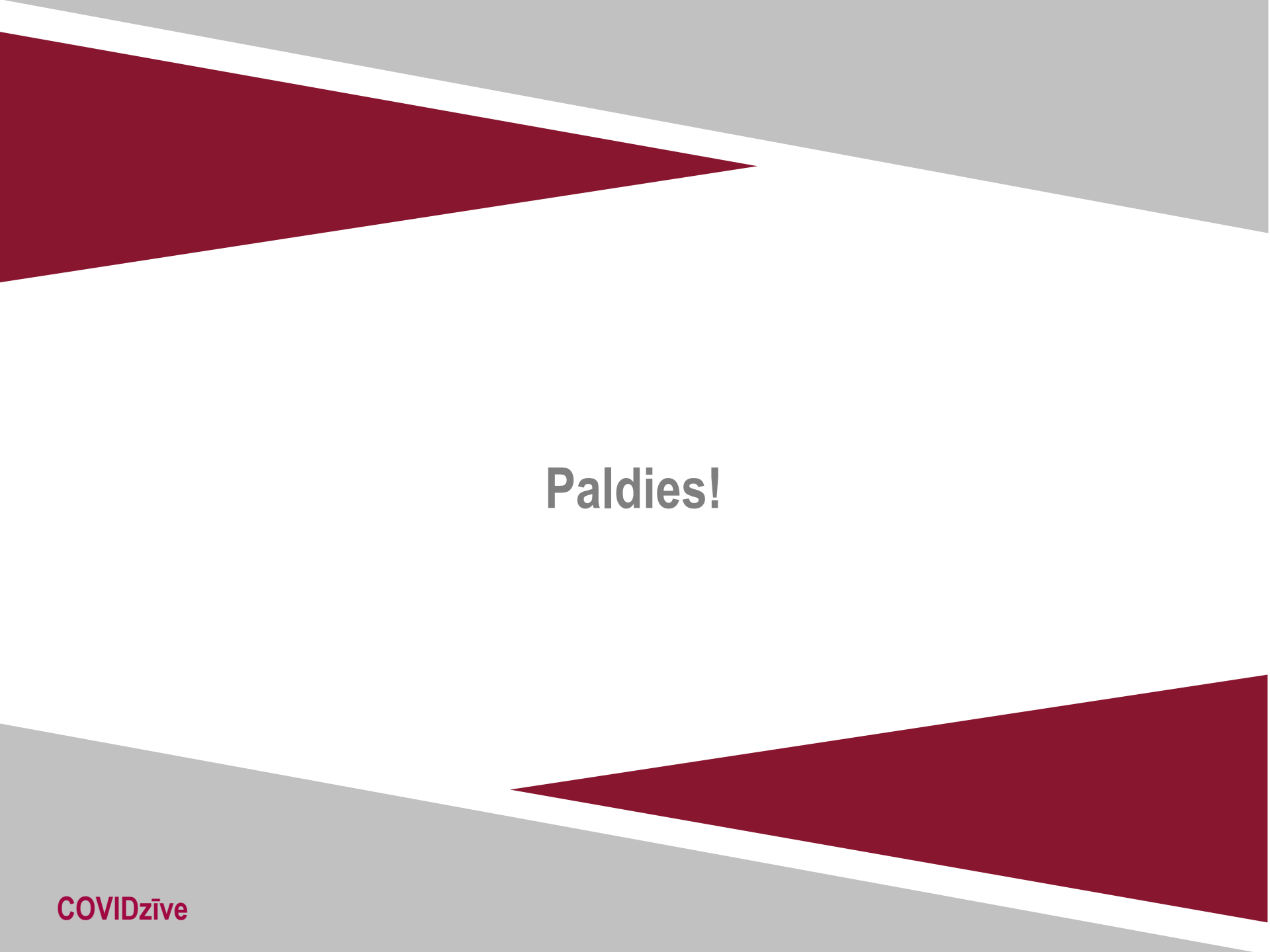

Tehnoloģiju bagātināts studiju process

COVIDzīve: darba plāns 2020. gada novembrī un decembrī un projekta pagarinājuma posmā līdz 2021. gada martam

The background features a minimalist design with large, overlapping geometric shapes. A light grey shape occupies the top right and bottom left corners, while a maroon shape fills the top left and bottom right corners. The central area is white.

Paldies!